

Академічна доброчесність та принципи її дотримання

Кафедра екології, географії
та туризму РДГУ

Вступ

В умовах сьогодення кожна людина повинна орієнтуватись в інформаційному просторі. А саме розвивати компетенції, які дозволяють швидко вирішувати конкретні завдання та реалізовувати себе як особистість. До таких компетенцій належать:

1. Вміння працювати з інформацією:

- знаходити;
- аналізувати;
- використовувати;
- перевіряти достовірність.

2. Вміння працювати з ІТ-технологіями:

- знаходити нові ІТ-продукти;
- опановувати нові програми.

3. Вміння працювати з медіа:

- отримувати доступ;
- аналізувати зміст, наповнення та джерела;
- створювати та поширювати власний контент.

Для формування єдиної системи доброчесності, відкритості та взаємної доброзичливості, усі ми повинні дотримуватись **основних принципів академічної доброчесності**:

- поважати інтелектуальну власність та дотримуватись норм Закону “Про авторське право та суміжні права”;
- самостійно виконувати індивідуальні навчальні та наукові завдання, відповідально працювати в групах;
- надавати достовірну інформацію про використані дані, публікації та власні результати досліджень;
- критично аналізувати факти, дані, докази; перевіряти надійність та достовірність першоджерел;
- коректно цитувати, посилаючись на використані джерела інформації, оформляти список літератури згідно вимог.

Академічна доброчесність на кафедрі екології, географії та туризму РДГУ забезпечується такими нормативно-правовими документами:

- Закон України “Про авторське право і суміжні права”;
- Закон України “Про освіту”;
- Закон України “Про вищу освіту”;
- Положення про Інституційний репозитарій РДГУ;
- Наказ № 45-01-01 від 02 березня 2020 р. “Про затвердження застосування системи “Strike Plagiarism” для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату в РДГУ.
- Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності;
- Порядок перевірки на наявність плагіату в Рівненському державному гуманітарному університеті.

Особливості перевірки робіт на наявність плагіату

РДГУ у навчальному процесі керується системою антиплагіату рекомендовану для використання Міністерством освіти і науки України «StrikePlagiarism.com», яка з 2002 року активно займається зміною ставлення до академічного плагіату і розробкою технологічних, правових і процедурних контрзаходів. Компанія працює в 20 країнах світу та охоплює понад 500 закладів вищої освіти.

За інформацією розробників програми, система виявлення плагіату здатна розпізнавати більше 200 мов. Алгоритм розроблений для запобігання різним типам маніпуляцій з текстом: штучні інтервали, мікропробіли, білі знаки, заміна схожими буквами з іншого алфавіту. Всі спроби маніпуляцій відображаються в звіті подібності. Алгоритм також ідентифікує запозичення в перефразуванні.

Антиплагіатна система сама по собі не показує плагіат в тексті. Вона лише надає певну карту із запозиченнями і є допоміжним інструментом для ідентифікації академічного плагіату.

Система перевірки формує звіт подібності, що включає 2 коефіцієнта: перший показує запозичення у кількості 5 слів підряд, другий – 25. Надмірною вважається: для першого – 30%; для другого – 5%.

Звіт поділяє джерела на групи та показує, скільки фрагментів та слів було знайдено, а також гіперпосилання. Джерела поділені на 4 групи:

1. Фрагмент та гіперпосилання з наукових баз даних.
2. Фрагмент та гіперпосилання з локальної бази даних (репозитарій університету).
3. Фрагмент та гіперпосилання з іншої бази даних університету-партнера.
4. Фрагмент та гіперпосилання з Інтернету.

Система показує текстові запозичення. Є плагіат чи ні може стверджувати лише експерт. Наявність в роботі запозичень цілком нормальна. Але вони не повинні мати ознак плагіату, тобто відповідати нормам академічного письма.

Оцінка роботи складається з декількох етапів:

- якщо робота не містить запозичень більше ніж 30% першого коефіцієнта;
- якщо робота не містить запозичень більше ніж 5% 2-го коефіцієнта;
- якщо всі цитати правильно оформлені;
- якщо робота не містить ніяких маніпуляцій з алфавітом, заміни букв, прихованого тексту;

робота приймається до захисту.

Що не є плагіатом:

- ідеї або визначення, ідіоми;
- перефразовування своїми словами фрази при перекладі з діалекту або іншої мови;
- загальновідомі знання і факти;
- витвори фольклору;
- офіційні документи (закони, накази, постанови, судові рішення, державні стандарти) та їхні офіційні переклади.

Університет надає право на 1 безкоштовну перевірку кваліфікаційної роботи студента. Якщо робота містить ознаки плагіату і потребує повторної перевірки системою, то університетом була укладена додаткова угода, вартість повторної перевірки роботи експертом університету коштує 250грн. Якщо студент чи науковий керівник бажає здійснити перевірку самостійно зареєструвавшись у web-додатку, то вартість складає 70 грн за 10 сторінок символів. Нагадуємо, що кожен, хто бажає знати, як працює система «StrikePlagiarism.com», має можливість зареєструватись у web-додатку та одноразово безкоштовно завантажити до 500 символів для аналізу. Детальніше про систему «StrikePlagiarism.com» можна дізнатися за посиланням <https://strikeplagiarism.com/en/>.

Згідно графіку, студентські кваліфікаційні роботи, оформлені відповідно вимог в готовому до захисту вигляді, для перевірки на наявність академічного плагіату в електронному вигляді надсилаються на офіційну пошту РДГУ rectorat@rdgu.uar.net. Звіт системи та висновок експерта буде відправлено на електронну пошту кафедри або наукового керівника, що надіслали роботи на перевірку.

Закликаємо Вас, не використовувати для перевірки безкоштовні системи, так як Ваші роботи можуть бути скопійовані і в подальшому ними зможуть скористатись. Бережіть свою інтелектуальну власність та захищайте своє авторське право.

У зв'язку з формуванням норм поведінки членів академічної спільноти відповідно до принципів академічної доброчесності кафедра екології, географії та туризму РДГУ проводить:

- зміну освітніх програм та підходів до викладання (змішана форма організації навчання, інноваційні технології та методи викладання);
- розвиток інформаційної грамотності (введення принципів академічного письма до навчальних курсів; проведення тижнів “академічної доброчесності” під час ввідної сесії на початку кожного навчального року для студентів 1-го року навчання бакалаврату та магістратури);
- надання студентам можливості рецензування робіт один одного, надавши їм для цього критерії оцінки;
- включення інформації про принципи академічної доброчесності до програм підготовки аспірантів та докторантів;
- розробка, впровадження та оновлення навчальних курсів або модулів з академічної доброчесності для студентів і програм підвищення кваліфікації викладачів;
- моніторинг впровадження академічної доброчесності (опитування студентів; перевірка наукових та навчальних робіт студентів і викладачів на наявність плагіату).

Порушеннями принципів академічної доброчесності є:

Плагіат: привласнення авторства на чужий твір, відкриття, винахід; використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора.

Хабарництво: надання або отримання коштів або послуг з метою отримання певної вигоди протизаконним порядком.

Списування: виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання.

Фальсифікація: свідомо зміна чи модифікація вже відомих даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Самоплагіат: оприлюднення власних раніше опублікованих результатів як нових.

Фабрикація: вигадкування даних чи фактів, що використовуються як правдива інформація.

Необ'єктивне оцінювання: свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

При недотриманні принципів академічної доброчесності до здобувачів вищої освіти можуть застосовуватись санкції:

- повторне проходження оцінювання;
- повторне проходження відповідної освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Для забезпечення академічної доброчесності та розгляду справ та прийняття рішень стосовно імовірних порушень на кафедрі екології, географії та туризму РДГУ створено склад етичної комісії кафедри:

- проф. Лико Д.В
- проф. Лико С.М.
- проф. Мартинюк В.О.
- проф. Войтович О.П.
- доц. Логвиненко І.П.
- Огородник О. (здобувач вищої освіти групи МЕ-51)
- Якубович А. (здобувач вищої освіти групи Г-31)
- Токарчук А. (здобувач вищої освіти групи ТО-31)
- Петрик М. (здобувач вищої освіти групи Г-21)
- Ковалевич Ю. (здобувач вищої освіти групи Г-21).

Використані джерела:

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>
2. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: http://kodeksy.com.ua/pro_osvitu/statja-42.htm
3. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
4. Положення про інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету https://www.rshu.edu.ua/images/rshu/pol_repoz_rshu.pdf
5. Рекомендації щодо забезпечення принципів академічної доброчесності. Підкомісія з «Академічна доброчесність» Науково-методичної комісії 15 з організаційно-методичного забезпечення вищої освіти. — К. : Міністерство освіти і науки України, 2016. — 24 с.
6. Наказ № 45-01-01 від 02 березня 2020 р. “Про затвердження застосування системи “Strike Plagiarism” для перевірки кваліфікаційних робіт на наявність плагіату в РДГУ. <https://www.rshu.edu.ua/contact/polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist>
7. Порядок перевірки на наявність плагіату в Рівненському державному гуманітарному університеті <https://www.rshu.edu.ua/rsuh/publiczna-informatsiia/lokalni-dokumenty-universytetu>